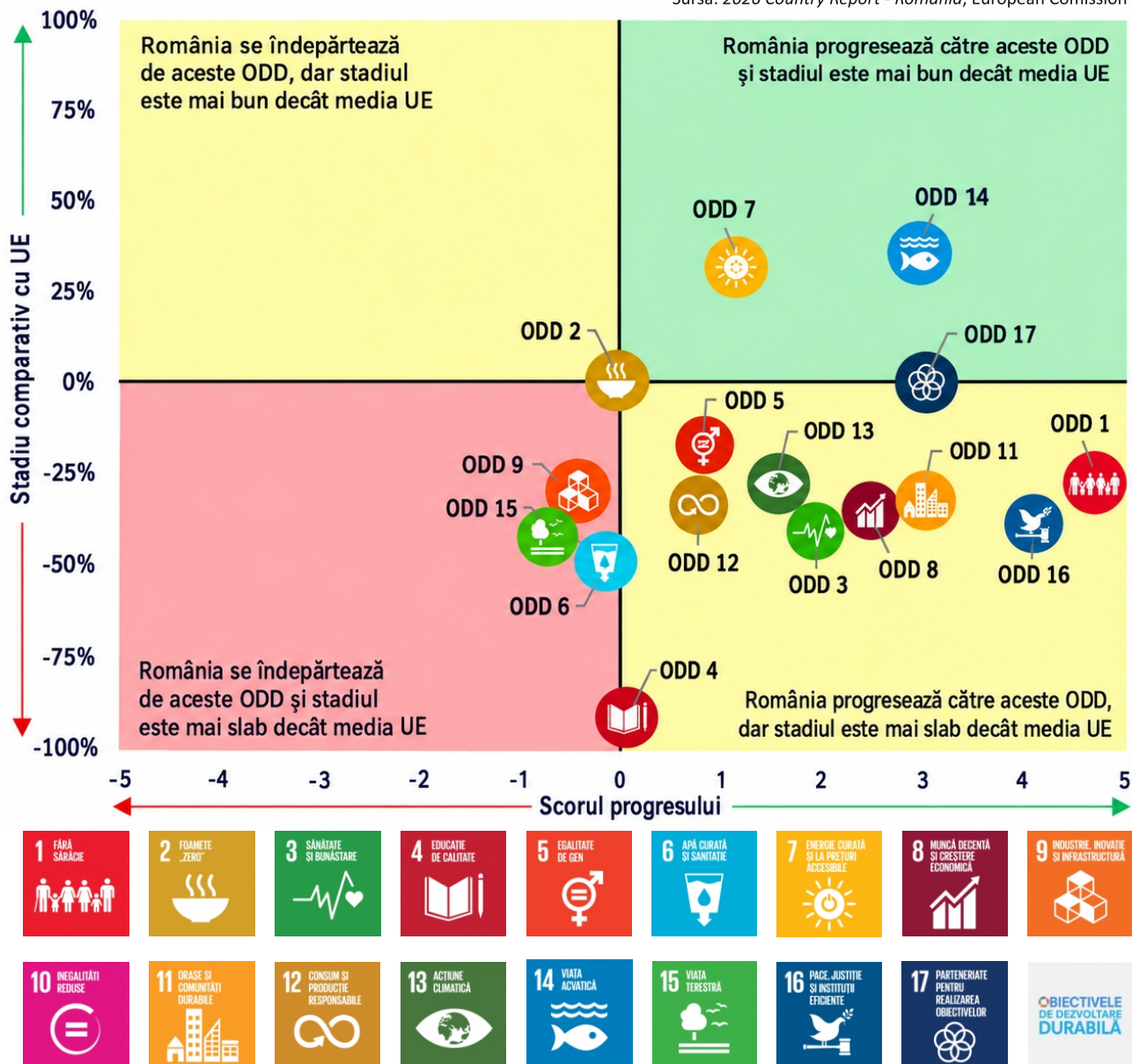

Progresul României relativ la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

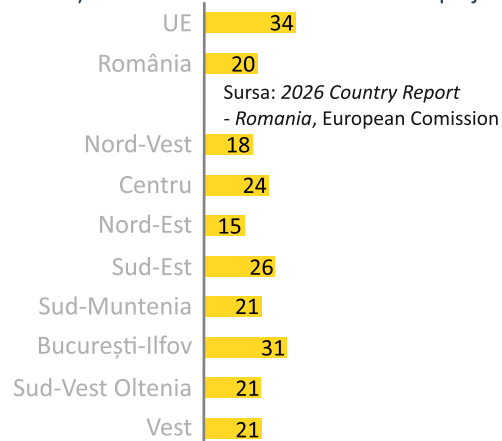
Sursa: 2026 Country Report - Romania, European Commission

Fără drept de apel, România este pe o pantă negativă în ceea ce privește „Educația de calitate”. Nu numai că stadiul în ceea ce privește realizarea acestui obiectiv este mult inferior mediei europene, fiind la un pas de momentul în care decalajul va începe să se accentueze în loc să se reducă. Nu întâmplător, luând un exemplu, accesibilitatea educației este un deziderat tot mai ignorat de la un an la altul. Declarativ, adică politic, se aduce în discuție în permanență acest aspect, în timp ce „la firul ierbii”, sub oblăduirea ministerului de resort, cu „mâna” ISJ-urilor, avem un „festival” al desființării de școli, în special în mediul rural.

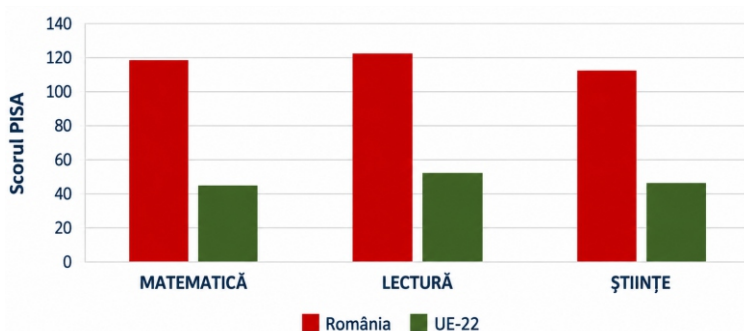
Accesul la școala primară

(% din copiii sub 15 ani cu acces la școală la o distanță de cel mult 15 minute de mers pe jos)

Diferența în performanța medie la competențe de bază între școlile din mediul urban și cele din mediul rural în 2022

Sursa: PISA 2022

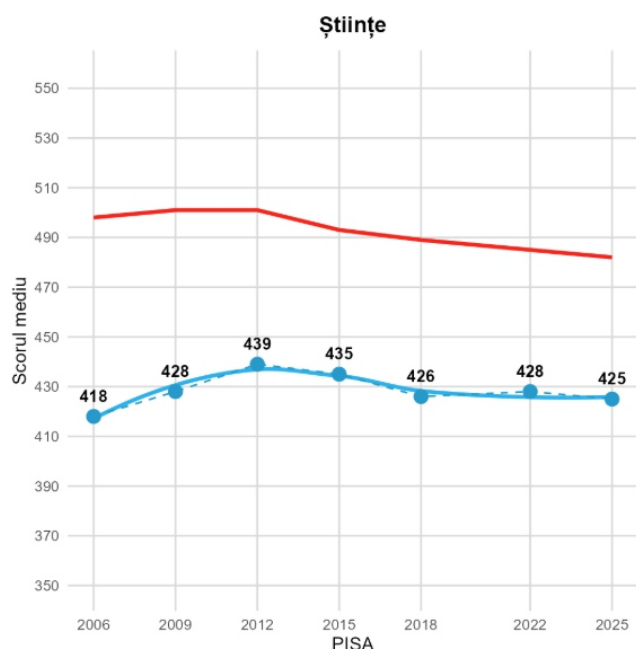
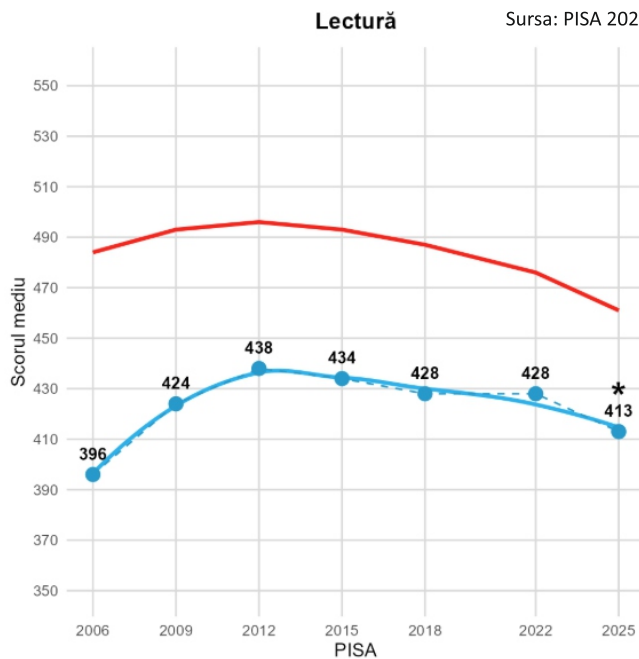
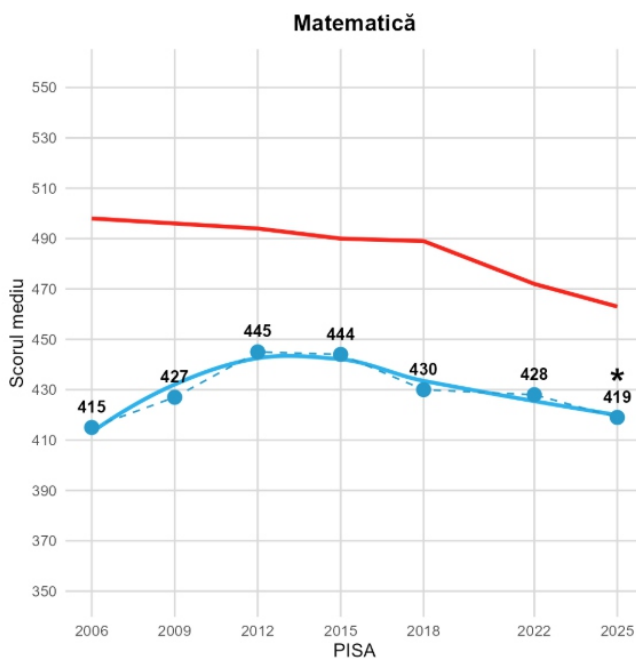

Rezultatele României în cadrul PISA 2025

● România — Media OECD — Trend

Sursa: PISA 2025

Cu una dintre cele mai mari disparități relative la performanțe în funcție de disparitățile socio-economice (aproximativ 100 de puncte între rezultatele elevilor care învață în unități de învățământ din mediul urban față de cei din unități de învățământ din rural), educația românească a intrat vizibil pe un trend descendent. Evident, soluția nu este aceea a desființării școlilor, după cum nu este nici doar aceea a investițiilor în infrastructură și dotări (excluzând pe cele în material didactic, aproape inexistente). Investițiile în infrastructură au fost și se văd, dar la fel de evident este că sunt departe de a fi suficiente. **Este nevoie (și) de altceva** (nu s-a gândit încă un proiect care să pună, de exemplu, în mână, fiecărui copil, gratuit, o carte, lună de lună, măcar un an de zile). La fel de bine, se poate observa că modelele (cele pe care dorim să le tot copiem) nu (mai) funcționează.

Ceea ce funcționează este rezolvarea problemelor!

PISA 2025 - modificarea, între 2022 și 2025, a performanței medii la științe, lectură și matematică

Sursa: PISA 2025

	Științe	Lectură	Matematică		Științe	Lectură	Matematică		Științe	Lectură	Matematică
Georgia	38	10	26	Taipeiul Chinez	2	-7	-1	Canada*	-5	-17	-12
Cambodgia	35	18	29	Statele Unite*	2	-14	-2	Islanda	-6	-14	-9
Jordania	32	20	26	Australia	2	-7	-10	Ungaria	-6	-21	-13
Munte negru	32	13	5	Qatar	2	-1	2	Croația	-6	-22	-8
Emiratele Arabe Unite	26	15	21	Estonia	1	-12	-2	Brunei Darussalam	-6	-4	-7
Arabia Saudită	23	5	1	Republica Dominicană	0	-6	0	Grecia	-7	-16	-6
Thailanda	23	13	13	Kosovo	0	-2	-5	Finlanda	-7	-16	-15
Turcia	18	16	8	Bulgaria	0	-18	-12	Germania	-7	-15	-11
Filipine	17	20	16	Belgia	-1	-13	-10	Spania	-7	-23	-16
Costa Rica	13	1	3	Chile	-1	-12	-9	Maroc	-7	-18	-10
Republica Slovacă	13	1	5	Regiunile Ucrainei (17 din 27)	-1	-8	-9	Cehia	-7	-20	-10
Regatul Unit	12	0	-1	Elveția	-1	-13	-9	Norvegia*	-8	-24	-17
Mongolia	12	-4	-6	Macedonia de Nord	-1	-1	-9	Suedia	-8	-21	-18
El Salvador	12	2	3	Singapore	-2	-8	-12	Japonia	-9	-13	-10
Uruguay	9	-7	-4	Coreea de Sud	-2	-15	-5	Malta	-13	-31	-27
Indonezia	6	7	-2	Peru	-2	-18	-9	Paraguay	-13	-21	-4
Austria	6	-13	-10	Macao (China)	-2	-9	-3	Argentina	-13	-12	-11
Brazilia	6	-2	-2	Portugalia	-3	-15	-12	Slovenia	-16	-24	-25
Italia	6	-7	-3	România	-3	-16	-9	Danemarca	-16	-29	-19
Noua Zeelandă	5	-4	1	Media OECD - 35	-3	-14	-9	Autoritatea Palestiniacă	-17	-6	-18
Republica Moldova	5	-7	-4	Țările de Jos	-3	-18	-9	Serbia	-18	-26	-23
Mexic	4	-7	-7	Kazahstan	-4	-1	-12	Guatemala	-22	-37	-10
Lituania	3	-8	-5	Franța	-4	-18	-16	Israel	-23	-38	-25
Malaezia	3	5	-11	Polonia	-4	-7	-5	Hong Kong (China)	-25	-20	-19
Columbia	3	-9	-2	Irlanda	-4	-16	-12	Letonia	-25	-45	-23

■ Creștere semnificativă

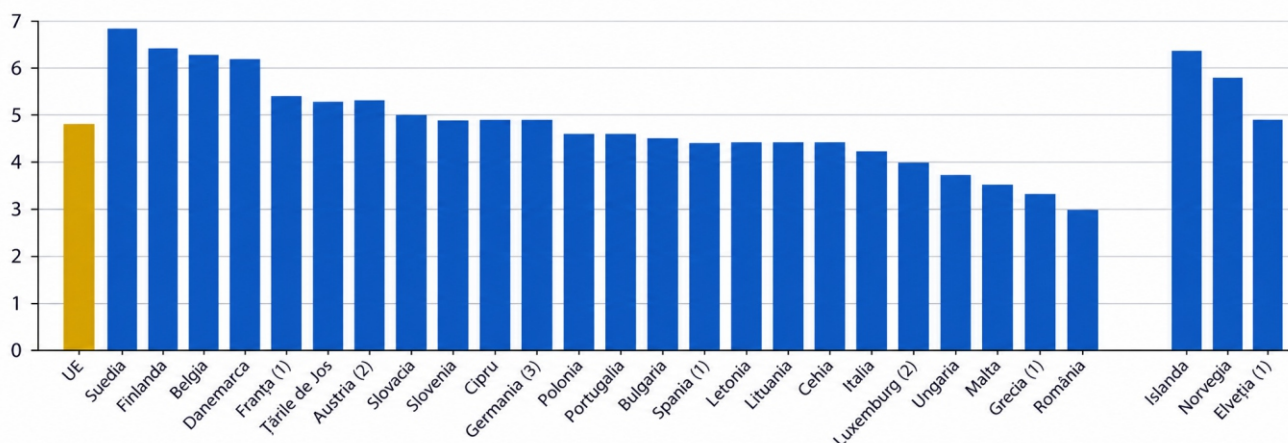
□ Modificare nesemnificativă

■ Scădere semnificativă

Cheltuielile publice în educație în 2023 (% din P.I.B.)

Sursa: EUROSTAT (18.08.2026)

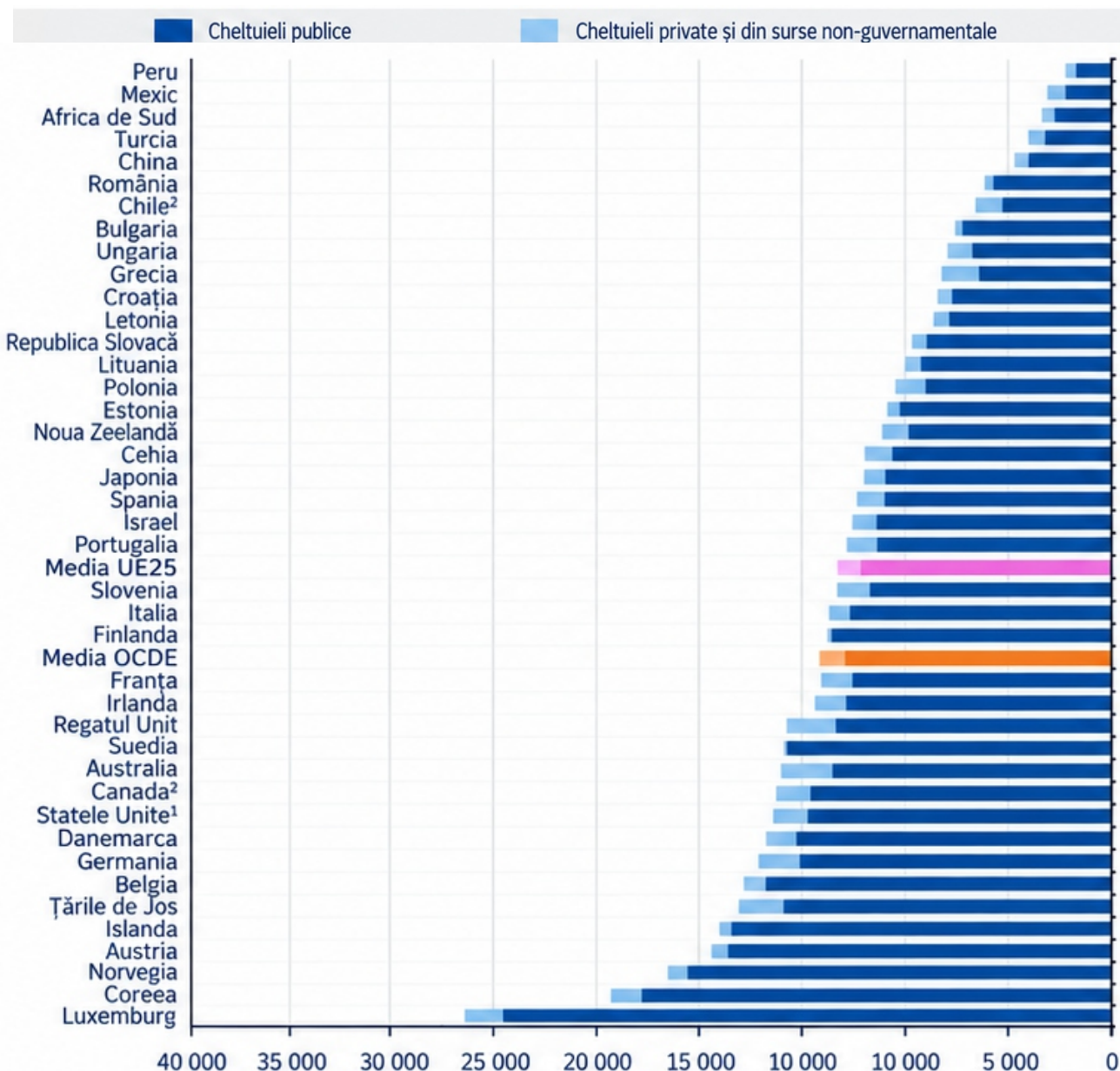

Cele mai mici cheltuieli cu educația din Uniunea Europeană (dar o situație asemănătoare regăsim în statisticile OECD), o astfel de subfinanțare a educației românești fiind aproape o caracteristică a perioadei 1990-2026 (totuși, cu un trend ascendent în perioada 2005-2009, care (curios?) corelează cu o îmbunătățire a rezultatelor educației românești). Și fie că ne place să o recunoaștem, fie că nu, subfinanțarea nu este doar o politică publică, ci totodată o constantă socială (cu un impact atenuat în graficul de mai jos, fiind dată referința la paritatea puterii de cumpărare).

Cheltuiala pe elev echivalent cu parcurs integral de la învățământul primar până la terțiar (2022)

(dolari SUA convertiți la paritatea puterii de cumpărare)

Sursa: Education at a Glance 2025

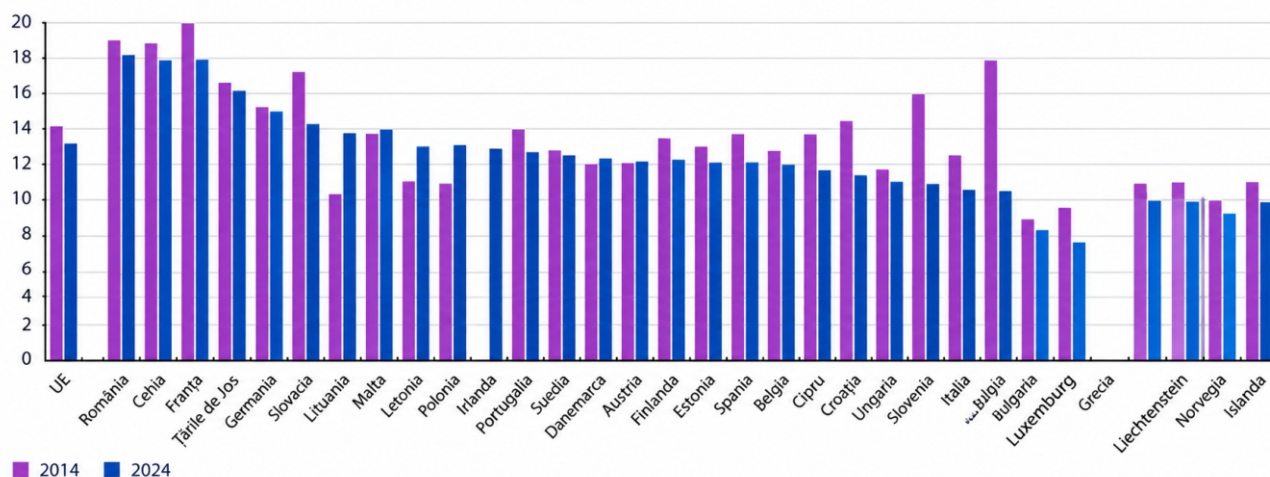

Raportul dintre numărul de elevi și numărul de cadre didactice și personal didactic de predare în învățământul primar, 2014 și 2024

Sursa: EUROSTAT

(valoare)

■ 2014 ■ 2024

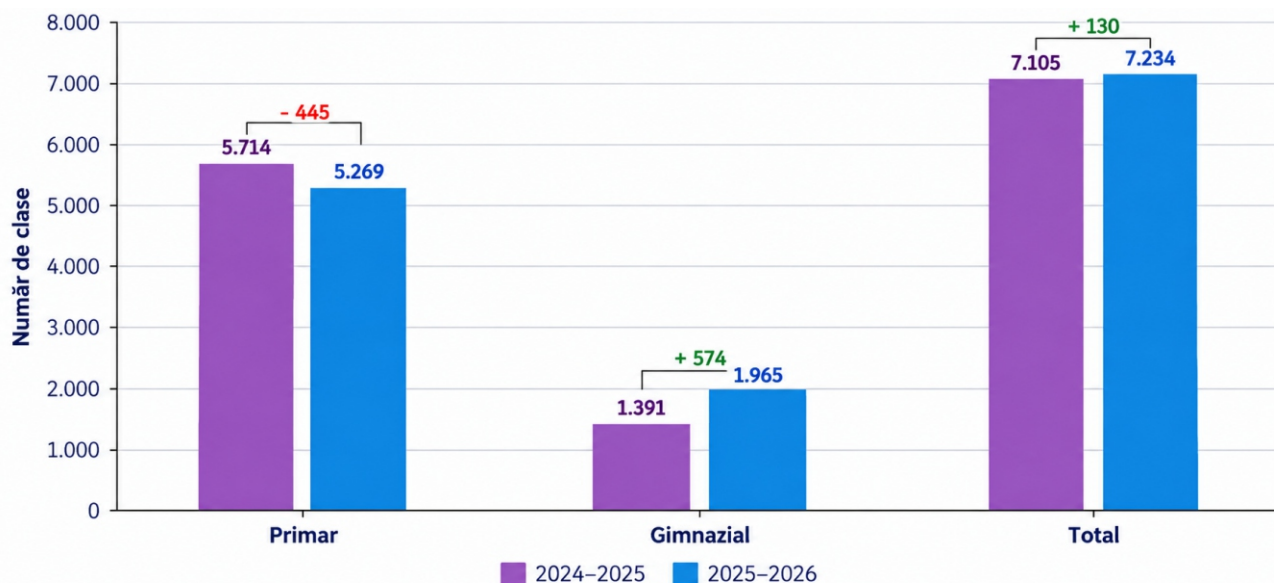
Țările sunt ordonate în ordine descrescătoare după valorile din 2024.

Franta și Slovenia: definiția diferă. Malta: valoarea pentru 2024 este provizorie. Irlanda: valoarea pentru 2014 nu este disponibilă. Liechtenstein: valoarea pentru 2024 nu este disponibilă.

Cel mai mare număr de elevi/clasă din Uniunea Europeană la învățământul primar (celelalte niveluri educaționale se plasează și ele mult peste medie), aspect accentuat de măsurile adoptate în 2025, o creștere a învățământului simultan (reducerea pe învățământul primar este una aparentă, în realitate reducerea provenind cu precădere din desființarea unităților de învățământ, în realitate, raportat la numărul claselor existente, ponderea crescând), rate de cuprindere în învățământ departe de orice medii europene sau ale OECD (cu tendințe de reducere), dar ne concentrăm pe creșterea numărului de elevi la clasă, pe comasările de clase și desființarea de școli, evident cu o accentuare a subfinanțării.

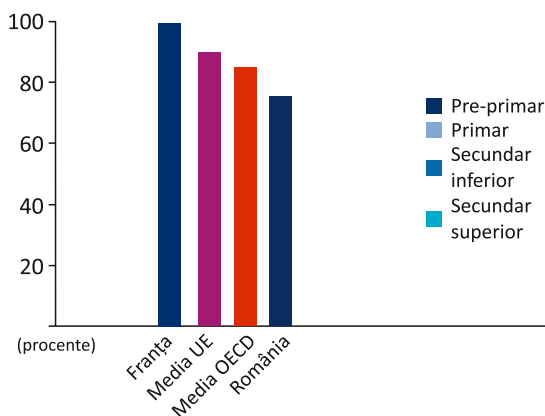
Evoluția numărului de clase în învățământul simultan, 2024-2025 și 2025-2026

Sursa: MEC, Raport privind starea învățământului preuniversitar 2024-2025

Rata de cuprindere a educabililor de 3-5 ani în educația timpurie (2023)

Sursa: Education at a Glance 2025

Rata de cuprindere a educabililor de 6-14 ani pe nivel de educație (2023)

Sursa: Education at a Glance 2025

■ Pre-primar
■ Primar
■ Secundar inferior
■ Secundar superior

Rata de cuprindere a educabililor de 15-19 ani pe nivel de educație (2023)

Sursa: Education at a Glance 2025

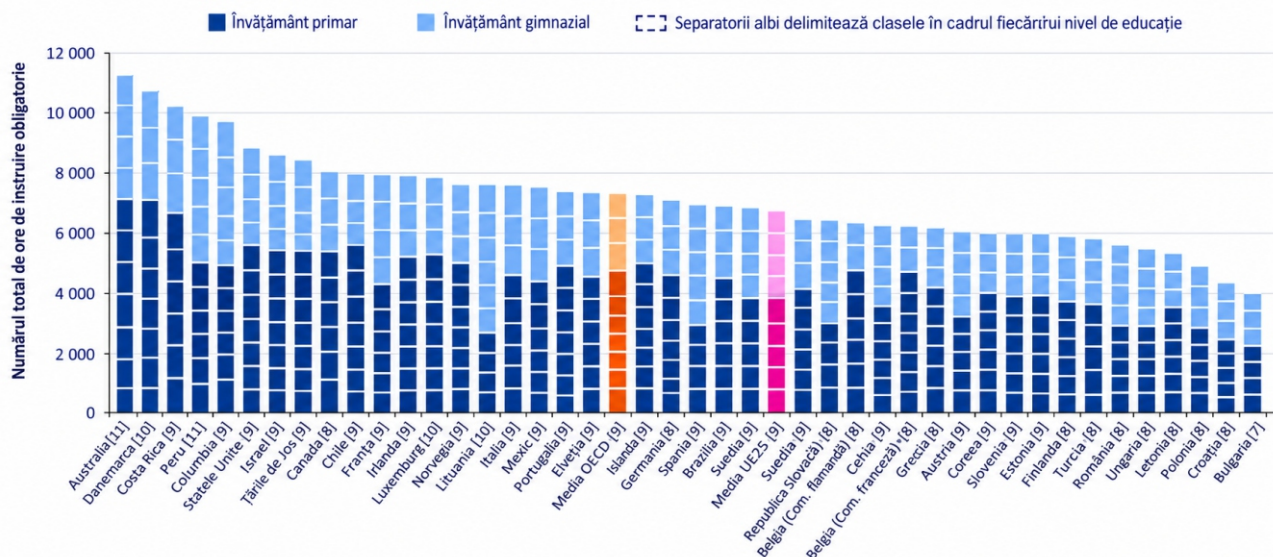
■ Secundar inferior
■ Secundar superior
■ Post-secundar non-terțiar
■ Terțiar

Timpul de instruire obligatorie în învățământul general, în ore (primar și gimnazial, 2025)

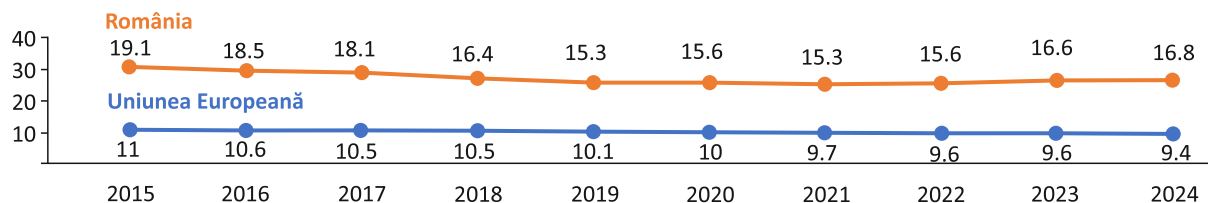
Sursa: OECD

Timpul de instruire obligatorie în învățământul general este sub mediile europene și OECD, totuși fără diferențe majore, dacă se va pondera numărul de ore la numărul de ani de studiu. Cu diferența că în sistemul educațional românesc absenteismul (motivată sau nemotivat) reprezintă o problemă majoră, acoperită parțial de posibilitățile acordate părinților (mai mult de o săptămână anual) sau de motivările medicale (obținute cu foarte mare ușurință, și tot mai frecvente la ciclurile superioare), la care ar fi de adăugat absențele nemotivate (cu rate mari la ciclurile superioare), bulversarea ritmurilor de învățare prin programele „Săptămâna verde” și „Săptămâna altfel”, pe de o parte, organizarea examenelor naționale, pe de altă parte, activitățile extracuriculare derulate pe seama orelor de curs etc. Consecințele? Alături de multe altele, cele de mai jos...

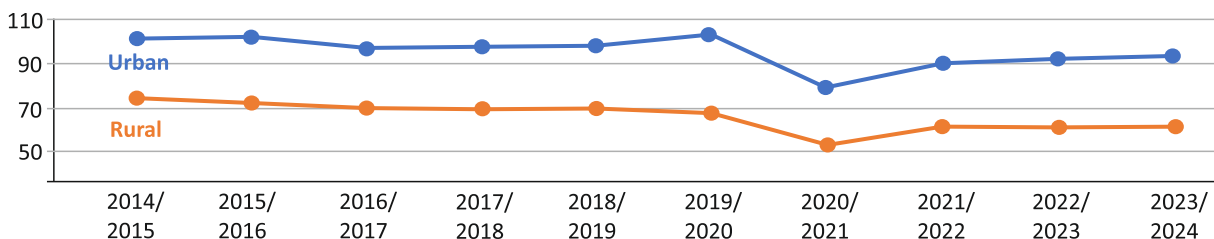
Evoluția ratei de părăsire timpurie a școlii, date comparative 2015-2024 (%)

Sursa: MEC, Raport privind starea învățământului preuniversitar 2024-2025

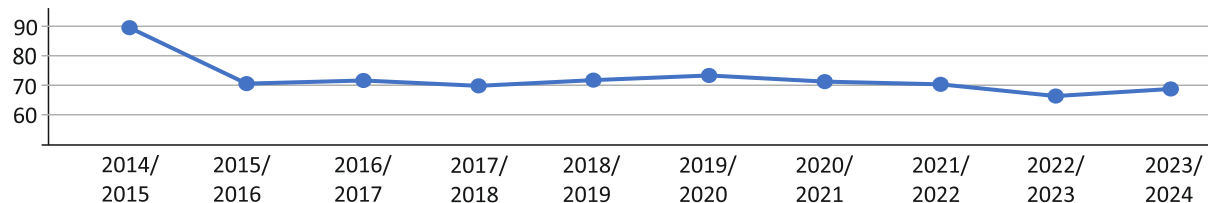
Rata de absolvire a învățământului gimnazial, pe medii de rezidență (%)

Sursa: MEC, Raport privind starea învățământului preuniversitar 2024-2025

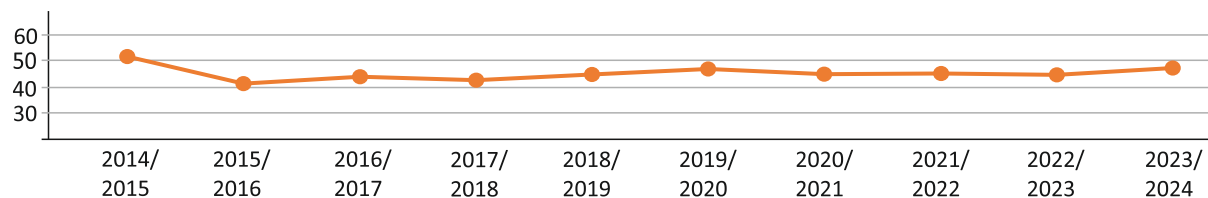
Rata de absolvire a învățământului liceal, cu și fără examen de bacalaureat (%)

Sursa: MEC, Raport privind starea învățământului preuniversitar 2024-2025

Rata de absolvire a învățământului liceal, cu examen de bacalaureat (%)

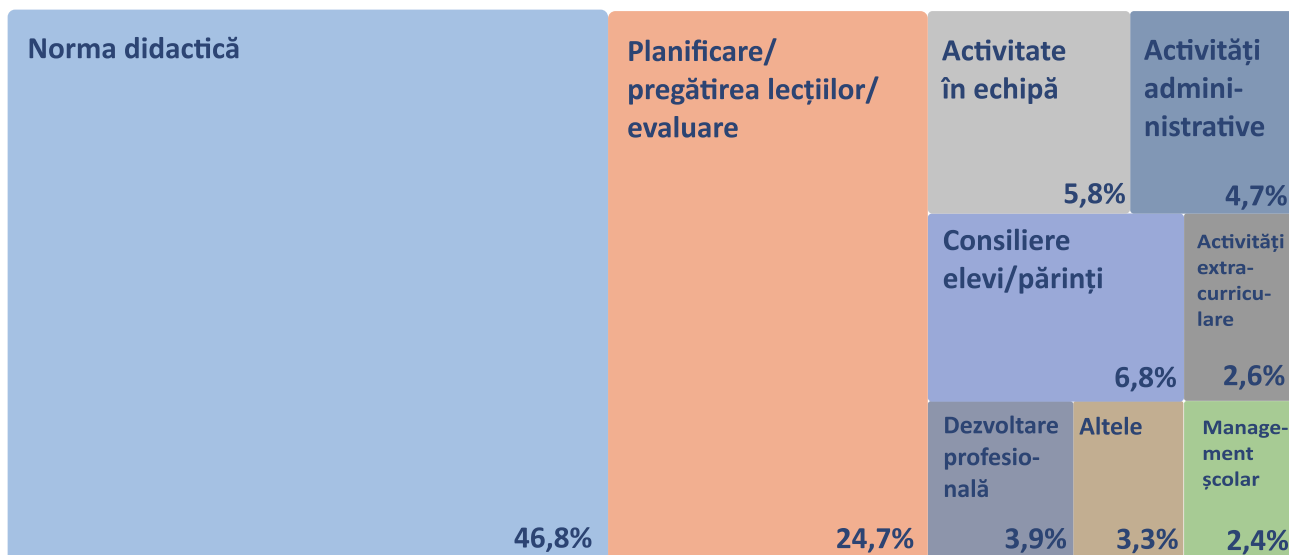
Sursa: MEC, Raport privind starea învățământului preuniversitar 2024-2025

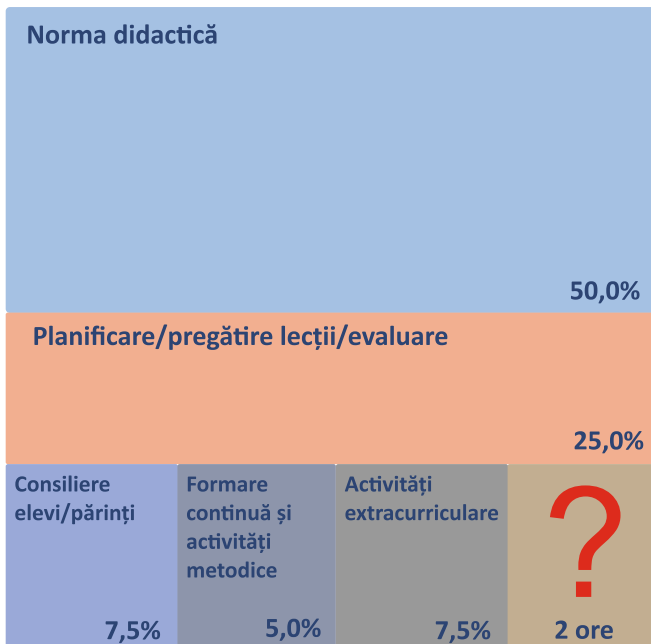

Ponderea activităților din cadrul profesiei didactice pentru cadrele didactice cu timp complet de lucru în învățământul secundar inferior la nivelul Uniunii Europene

Sursa: EURYDICE

Estimare (minimală) timp de lucru cadre didactice în România...

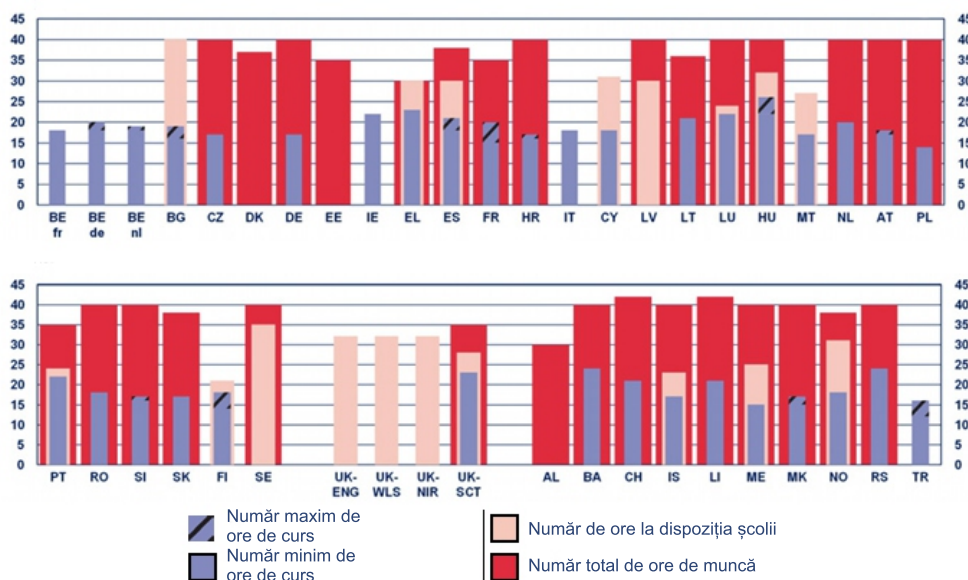
Activități administrative (comisii, burse, raportări, distribuție produse etc.), activități remediale, activități de pregătire pentru performanță, activități extrașcolare, activități de reprezentare, activități festive etc. - estimare minimală: 5-6 ore/săptămână, ceea ce înseamnă un timp de lucru de 43-45 ore

Norma didactică din România, la un nivel de 18 ore/săptămână, se situează în media europeană. Un nivel de 20 ore/săptămână plasează România deasupra mediei europene, putând fi luate în calcul și observațiile că *norme didactice mai mari corelează adesea cu un timp de muncă mai redus, respectiv rezultate mai bune în testările internaționale corelează frecvent cu norme didactice mai mici*. Totodată creșterea normei didactice a însemnat, pe lângă o fragmentare a catedrelor (cifrele oficiale vorbesc despre o reducere a acestei fragmentări, dar ea este una aparentă, datorându-se de fapt dispariției a peste 14.000 de norme în învățământul preuniversitar, fragmentarea crescând pentru cei rămași în sistem), o continuare a procesului de aglomerare a timpului de lucru al cadrului didactic, calcule chiar elementare arătând foarte repede că acesta, pe lângă diversitatea tot mai accentuată a activităților colaterale actului didactic care se cer realizate, depășește inevitabil cele 40 de ore ale unei săptămâni de lucru (cu amendamentul că adesea activitățile suplimentare se realizează în detrimentul activității la catedră).

Definirea oficială a săptămânii de lucru (în ore) pentru cadrele didactice cu timp complet de lucru în învățământul secundar inferior

(România - situația anterioară creșterii normelor didactice)

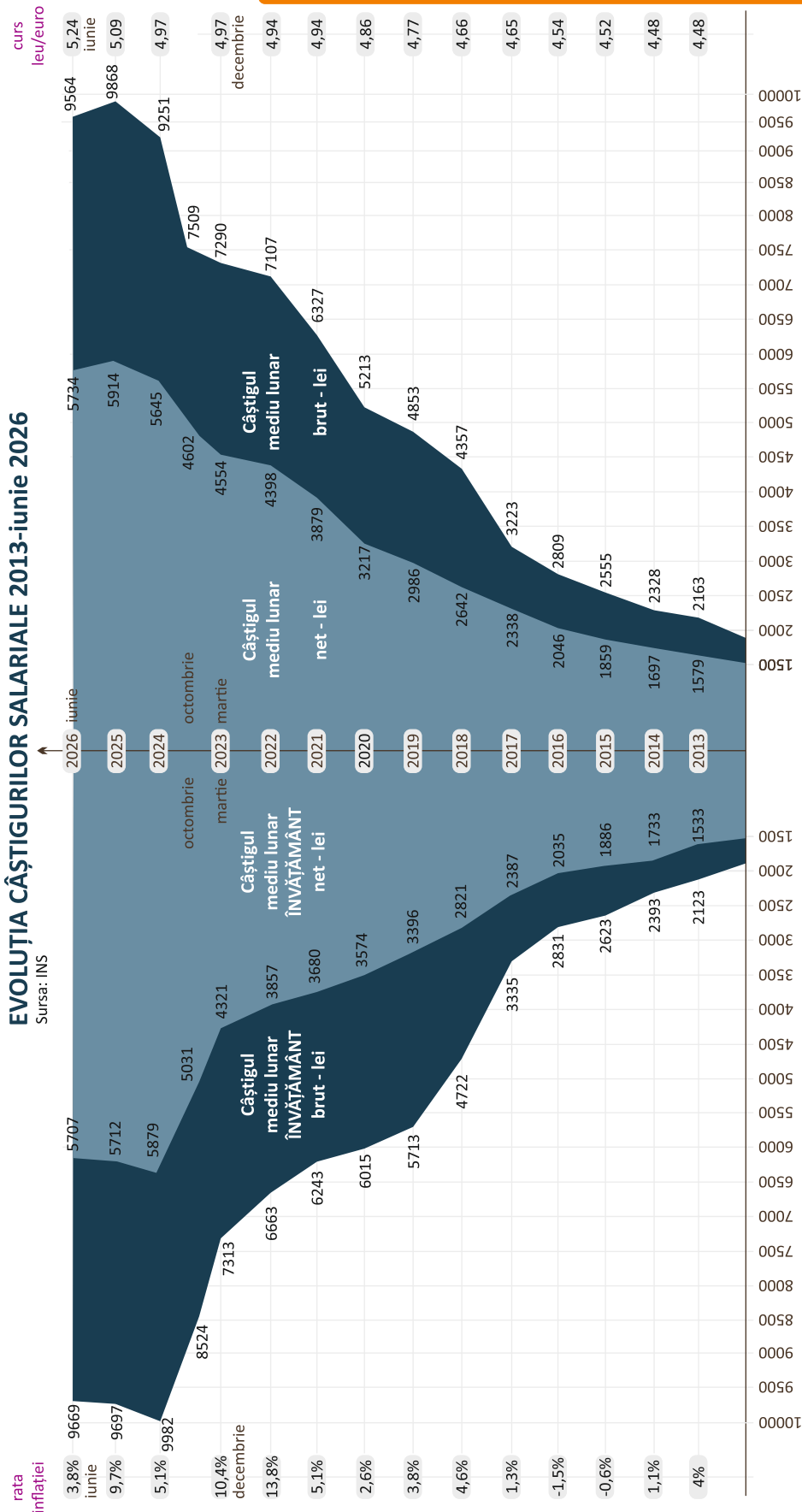
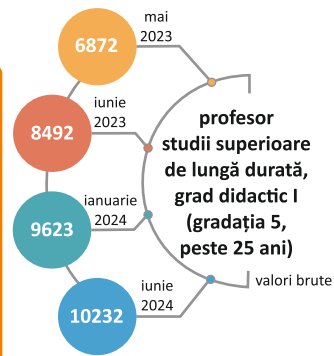
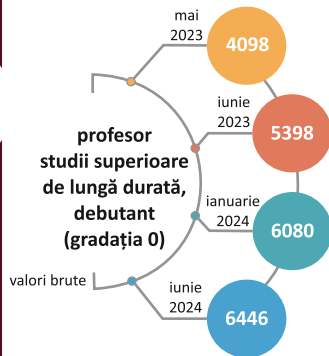
Sursa: EURYDICE

PROPUNERI LEGEA SALARIZĂRII 2026

profesor studii superioare de lungă durată, debutant (gradația 0) $1,9 \times 4.000 = 7.600$ lei
profesor studii superioare de lungă durată, gradul I (gradația 5, peste 25 de ani vechime) $3,01 \times 4.000 = 12.040$ lei

dar în condițiile în care se elimină sporul de suprasolicitare neuropsihică (306 lei pentru debutant, 542 lei pentru gradul I, peste 25 de ani vechime), iar dirigenția se reduce de la un cuantum de 646-1023 lei, la 400-800 lei), creșterea fiind de fapt pe un interval de aproximativ 600-1040 lei, departe de a compensa măcar inflația (aproximativ 25% iunie 2023-septembrie 2026)

În pofida unora dintre „miturile” vehiculate, ponderea cheltuielilor cu salarizarea personalului din educație era comparabilă pe deplin cu abordările existente în majoritatea statelor europene, măsurile adoptate în anul 2025 având darul de a plasa România și în această privință sub mediile europene. Totodată, dacă este adevărat că salarizarea personalului din educație s-a îmbunătățit în România, un progres obținut însă nu ca urmare a voinței politice sau măcar sociale, ci doar ca urmare a protestelor și a grevei generale din anul 2023, măsurile adoptate în anul 2025 au condus la o reducere consistentă a veniturilor salariaților din educație. În măsura în care se va lua în calcul și rata inflației din această perioadă, îmbunătățirea situației salarizării în educație nu a avut efecte decât maxim doi ani, la ora actuală situația fiind comparabilă cu cea din 2023, apropiată de celelalte perioade anterioare grevei generale (inflația cumulată în perioada iunie 2023-septembrie 2026 este de aproximativ 25%, ceea ce înseamnă că cei 10.232 lei actuali încadrare, în termeni reali mai reprezintă aproximativ 8185 (iar dacă vom lua în calcul și evoluția cursului leu-euro, prețurile fiind în general raportate la acesta, lucrurile devin „negre” de-a dreptul).